SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION
SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

OCTOBER / NOVEMBER
OKTOBER / NOVEMBER

2004

GUJARATI

(Second Paper)

HG **139-1/2**

8 pages

GUJARATI HG: Paper 2

139 1 2 HG

COPYRIGHT RESERVED / *KOPIEREG VOORBEHOU*
APPROVED BY UMALUSI / *GOEDGEKEUR DEUR UMALUSI*

GAUTENG DEPARTMENT OF EDUCATION

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION

GUJARATI HG
(Second Paper)

TIME: 2½ hours

MARKS: 140

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

READ THESE INSTRUCTIONS CAREFULLY BEFORE ANSWERING THE QUESTIONS

1. Answer **ALL** questions.
2. Number your answers exactly as the questions are numbered.
3. Unless otherwise stated, questions must be answered in Gujarati in Gujarati script.

પ્રશ્ન એક [10]

1 નીચેના વાક્યોનો અંગ્રેજીમાં અનુવાદ કરો.

1.1 ગઈકાલે મેં ત્રણ ડઝન કેરીઓ ખરીદી. (2)

1.2 રાજાએ પોતાના બંને જમાઈને ઘણું ધન આપ્યું. (2)

1.3 અસલના રોમન લોકો ઘણાં દેવદેવીઓને માનતા હતા. (2)

1.4 કલકત્તા હુગલી નદીને કિનારે છે, પણ મુંબઈ દરિયા કનારે છે. (2)

1.5 પૃથ્વી ચંદ્રથી દૂર છે, પણ સૂર્ય તેથી વધારે દૂર છે. (2)

પ્રશ્ન બે [15]

2 નીચેના વાક્યોનો ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો.

2.1 The kind of cloth that we get in this shop, cannot be obtained elsewhere. (2)

2.2 As he grew older and older, the Buddha felt more and more dislike for worldly things. (3)

2.3 Please let me do this work. ($1^1/_2$)

2.4 It is my prayer that he should regain his health quickly. ($2^1/_2$)

2.5 He might have forgotten to bring the book. (2)

2.6 How could we get sunlight, if there was no sun. (2)

2.7 I cannot sit for a long time. (2)

પ્રશ્ન ત્રણ [45]

3 વ્યાકરણ

3.1 નીચેનામાંથી કોઇપણ પાંચ સંયુક્ત ક્રિયાપદ લઇને તેમનો વાક્યમાં પ્રયોગ કરો. [5]

(બની જવું, કરતા થવુ, જઇ આવવું, લખી કાઢ, સાચવી રાખ, કર્યા કર, મૂકી દે)

3.2 નીચેના શબ્દોમાંથી પુર્વગો અથવા ઉપસર્ગો જુદા પાડી તેમના અર્થ સમજાવો. [6]

દા.ત. અભિમાન –ઉપસર્ગ – અભિ

અભિનો અર્થ ઘણું જ અથવા અત્યંત

3.2.1 અવગતિ

3.2.2 પ્રગતિ

3.2.3 પરિશ્રમ

3.2.4 અપલક્ષણ

3.2.5 નિષ્કામ

3.2.6 ઉપકથા

3.3 કોઇપણ ત્રણ શબ્દોની સંધિ છૂટી પાડી તેમના અર્થ સમજાવો [6]

સજ્જન, જગન્નાથ, સૂર્યોદય, રવીન્દ્ર

3.4 નીચેના વાક્યોને વર્તમાનકાળમાં ફેરવો [4]

3.4.1 બાવાએ બાળકને ડરાવ્યો.

3.4.2 શિક્ષક વિદ્યાર્થીને ભણાવશે.

3.4.3 હું કવિતા બોલ્યો.

3.4.4 કરીનાએ ગીત ગાયું.

3.5 <u>લીટી દોરેલા શબ્દોનું બહુવચન આપો.</u> [6]

3.5.1 તળાવમાં <u>દેડકો</u> હતો.

3.5.2 <u>પક્ષી</u> ઊડતું શિકારીએ ન જોયું.

3.5.3 અમારા વર્ગમાં કોઇ <u>છોકરી</u> નબળી નથી.

3.5.4 <u>જીરાફ</u> ને લાંબી ડોક હોય છે.

3.5.5 રાત્રે આકાશમાં એણે <u>તારો</u> ચમકતો જોયો.

3.5.6 એની તો <u>જિંદગી</u> સફળ થઇ ગણાય.

3.6 <u>કોઈપણ ત્રણ રૂઢપ્રયોગોના અર્થ સમજાવીને તેમના વાકય બનાવો.</u> [6]

3.6.1 નાક રાખવું

3.6.2 જિંદગી પાણીમાં ગઇ

3.6.3 સગી આંખે જોવું

3.6.4 હાથે કરીને

3.6.5 મીઠા વગરનું હોવું

3.7 <u>નીચે આપેલી કોઈપણ ત્રણ કહેવતોનો વાકયમાં પ્રયોગ કરો</u> [6]

3.7.1 એક કરતા બે ભલા

3.7.2 બોલે તેના બોર વેચાય

3.7.3 સંગ તેવો રંગ

3.7.4 ઊજળું એટલું દૂધ નહિ

3.8 <u>લીટી દોરેલા શબ્દોની જાતિ બદલો</u> [6]

(દા.ત.થેલી <u>સ્ત્રી</u> કપડાં ધોતી હતી, જવાબ: પુરુષ)

3.8.1 <u>મમ્મી/માતાજી</u> રોજ મંદિરે જાય છે.

3.8.2 <u>ભાઇએ</u> મિત્રને પ્રેઝન્ટ આપ્યું.

3.8.3 'દિ' વાળો એ <u>દિકરો</u> નહીં તો ઠીકરો.

<u>પ્રશ્ન ચાર</u> [24]

4 <u>નિમ્નલિખિત કાવ્યપંક્તિઓને આધારે કોઇપણ બે કવિતાને સંદર્ભમાં સમજાવો.</u>

4.1 "એનું નિજના રંગમાં રાતું,
ખુશ્બુભર્યું એકલ ખાતું,
મસળી નાખે કોઇ તો સામે,
મહેક દે તાજી તાજી,
ફૂલ તો એની ફોરમ ઢાળી રાજી."

[12]

4.2 રાવણ સરખો રાજિયો, જેની મંદોદરી રાણી,
દશ મસ્તક છેદાઇ ગયાં, બધી લંકા લુંટાણી.
હરિશ્ચંદ્રરાય સતવાદિયો, તારા લોચની રાણી,
તેને વિપત્તિ બહુ પડી, ભર્યાં નીચ ઘેર પાણી.
સર્વ કોઇને જ્યારે ભીડ પડી,સમર્યા અંતરજામી,
ભાવટ ભાંગી ભૂધરે, મહેતા નરસૈંના સ્વામી.
સુખ દુઃખ મનમાં નવ આણીએ [12]

4.3 ભૂલી જઇને ભેદ આપણે એક થઇને ચાલો;
નેક થઇને ચાલો, વાયુનો વેગ લઇને ચાલો;
છોડી દઇને રંગરાગને, ભેખ લઇને ચાલો!
હિમાચલના સમી અવિચલ ટેક લઇને ચાલો!
અમનચમનનાં સમણાં કેરો સ્હેજે નહીં ફૂંફાડો!
બંધુ! ચાલો, ચરણ ઉપાડો. [12]

પ્રશ્ન પાંચ [11]

5. "ગટરના પાણીમાં રમતા દેડકા જેવું" પામર જીવન વિતાવતી તેજલ કેવી રીતે નૈતિક પંથે વળી એનું આલેખન કરો.

પ્રશ્ન છ [20]

6. નીચેના આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઇપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.
(જવાબ અંગ્રેજી અથવા ગુજરાતી ભાષામાં આપી શકશો)

6.1 ભારતીય શાસ્ત્રીય સંગીતને દુનિયાભરમાં ગૌરવવંતુ સ્થાન અપાવનાર પંડિત ઓમકારનાથજીનું જીવન ચરિત્ર ટૂંકાણમાં રજૂ કરો. [10]

અથવા

6.2 વિદ્યાભ્યાસ કરીને પાછા ફરેલા શ્વેતકેતુને તેના પિતાએ ઇશ્વરના જ્ઞાન વિશે શો બોધ આપ્યો એ દ્રષ્ટાંતો દ્વારા સ્પષ્ટ કરો. [10]

અથવા

6.3 "આયે મારા જેવો બાપ છે, નહિ મારા કરતાં વધારે સારો બાપ છે. હું જ્યારે બાપ મટીને પંડિત બન્યો હતો ત્યારે મને બાપ બનાવનાર એ હતો. એનો પાડ કેમ વિસરાય?"

આ અવતરણને આધારે 'કાબુલી' વાર્તાનો સાર આપો. [10]

પ્રશ્ન સાત [15]

(જવાબ અંગ્રેજી અથવા ગુજરાતી ભાષામાં આપી શકશો)

7 'ચોપડીઓના કિલ્લા' નાટિકામાં ઉમાશંકર જોશીએ પુસ્તકિયા જ્ઞાનને મહત્ત્વ દેનારી શિક્ષણપ્રથા પર કટાક્ષ કર્યો છે એ વિશે તમારો મત રજૂ કરો.

TOTAL MARKS: 140

END